

Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusten valtakunnallinen ja alueellinen jakautuminen

Tutkimustiivistelmä

Marianne Turunen, Tuomas Kukko, Virpi Inkinen, Salla Turpeinen & Kaarlo Laine

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja aluehallintovirastot myöntävät valtionavustuksia liikuntapaikkarakentamiseen. Avustukset myönnetään vuosittain hakemusten perusteella rahapelitoiminnan tuotoista. Avustukset on tarkoitettu liikuntapaikkojen ja niihin liittyvien vapaa-aikatiilojen rakentamiseen, hankkimiseen, perusparannukseen ja näihin liittyvään varustamiseen. Hakemusten arviointi perustuu mm. Liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjan (2014) kriteereihin. Painopisteinä ovat laajojen käyttäjäryhmien liikuntatarpeet sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen liikunnassa ja huippu-urheilussa¹.

Tässä tutkimustiivistelmässä tarkastellaan liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusten volyyymia ja jakautumista vuosina 2015–2021. Tutkimustiivistelmä on osa Likesin Strategisen tietotuotannon vastualueen hanketta, jossa selvitettiin liikunnan edistämisen resursseja kuntien liikunnan ja hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuudessa.

Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusten valtakunnallinen ja alueellinen jakautuminen. Tutkimustiivistelmä.

Marianne Turunen, Likes, Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Tuomas Kukko, Likes, Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Virpi Inkinen, Likes

Salla Turpeinen, Likes, Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Kaarlo Laine, Likes, Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 412. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

ISBN (pdf): 978-951-790-567-1

ISSN (pdf): 2342-4788

Jyväskylä 2022

Rahoitus: opetus- ja kulttuuriministeriö

© Tekijät ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2022

Viittausohje: Turunen, M., Kukko, T., Inkinen, V., Turpeinen, S. & Laine, K. 2022.

Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusten valtakunnallinen ja alueellinen jakautuminen.

Tutkimustiivistelmä. Likes, Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

SISÄLTÖ

TAUSTA	4
AINEISTO JA MENETELMÄT	4
1 LIIKUNTAPAIKKARAKENTAMISEN VALTIONAVUSTUKSET	5
2 AVI-ALUEET	6
2.1 Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustukset avi-alueilla	6
2.2 Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustus yhteensä ja asukasta kohden avi-alueilla	7
3 MAAKUNNAT	8
3.1 Liikuntapaikkarakentamisen avustukset maakunnissa	8
3.2 Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustus yhteensä ja asukasta kohden maakunnissa	9
4 KUNNAT	10
4.1 Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustus kunnissa	10
4.2 Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustus yhteensä ja asukasta kohden kunnissa	11
5 KUNTIEN ELINVOIMAISUUS	13
6 LIIKUNTAPAIKKATYYPIT	14
6.1 Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustus liikuntapaikkatyyppin yläkategorian mukaan	14
6.2 Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustus liikuntapaikkatyyppin mukaan	15
6.3 Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusta saaneet kunnat neljän yleisimmän liikuntapaikkatyyppin mukaan	16
YHTEENVETO	17
POHDINTA	18
LÄHTEET	
LIITTEET	

TAUSTA

Valtion talousarviossa on osoitettu vuosittain määräraha investointiavustusten myöntämiseksi liikuntapaikkojen ja niihin liittyvien vapaa-aikatilojen perustamishankkeisiin liikuntalain (390/2015) mukaisesti. Lain mukaan liikuntapaikkojen valtionavustuksia tulee myöntää liikuntapaikkojen rakentamiseen, hankkimiseen, perusparannukseen ja varustamiseen laajojen käyttäjäryhmien tarpeisiin.² Avustusten tarkoituksena on ollut tukea erityisesti kunnalle liikuntalaissa määrättyä tehtävää luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) on laatinut vuosittain nelivuotisen liikuntapaikkojen valtakunnallisen rahoitussuunnitelman, joka koskee kustannusarvioltaan yli 700 000 euron hankkeita. OKM on vastannut näiden hankkeiden avustuspäätöksistä. Aluehallintovirastot (avit) ovat vastanneet kustannusarvioltaan enintään 700 000 euron hankkeille myönnettävistä avustuksista. Avustukset on myönnetty hakemusten perusteella. Liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjan mukaisesti avustusta on myönnetty enintään 30 prosenttia hankkeen kustannusarviosta. Valtakunnallisesti merkittävien liikuntapaikkahankkeiden avustus on voinut olla suurempikin. Avustukset on myönnetty rahapelitoiminnan tuotoista. Lisäksi joitain merkittäviä yksittäisiä liikuntapaikkarakentamisen hankkeita on tuettu valtion yleiskatteisista budjettivaroista. Viimeksi mainittuja avustuksia ei tarkastella tässä tutkimustiivistelmässä.

Valtio on myöntänyt liikuntapaikkarakentamisen avustuksia jo vuosikymmenten ajan. OKM:n ja avien jakamat liikuntapaikkarakentamisen avustukset ovat muodostaneet vuosittain yhden euromääräisesti suurimmista valtionavustuskokonaisuuksista liikunnan edistämiseen. Tähän mennessä koko järjestelmän läpileikkaavaa systemaattista seurantatietoa liikuntapaikkarakentamisen avustuksista ei ole kerätty. Seurantatiedon kokoaminen on tärkeää avustuksen tulosten ja vaikutusten arvioinnin kannalta.

AINEISTO JA MENETELMÄT

Tässä tutkimustiivistelmässä tarkastellaan liikuntapaikkarakentamisen avustusten volyymin, avustettuja liikuntapaikkatyyppisiä ja niiden sijoittumista Suomen kuntiin ja alueille vuosina 2015–2021.

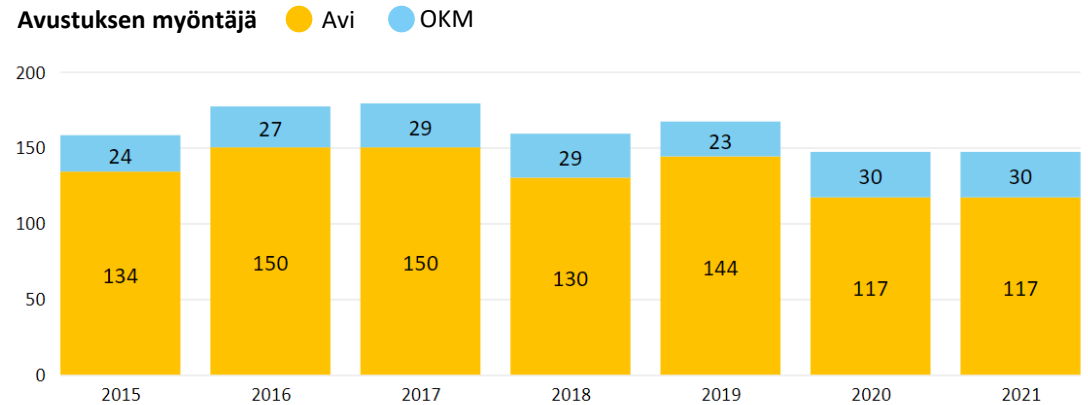
Aineistona käytettiin aluehallinnon asiointipalvelusta saatuja liikuntapaikkarakentamisen avustuspäätöksiä. Avustuspäätökset sisälsivät tiedot hankkeiden sijainnista, rahoituksesta ja tyyppistä. Päätöstietoihin yhdistettiin väestörakennetilastoja Tilastokeskuksen tietokannoista³ ja liikuntapaikkatietoa Jyväskylän yliopiston ylläpitämästä Lipas-tietokannasta⁴. Tutkimustiivistelmän ohella tietoja koottiin kuntien liikunnan edistämisen tunnuslukuja visualisoivaan Kunta-Virveliin. Tutkimustiivistelmän tavoitteena on luoda kokonaiskuva liikuntapaikkarakentamisen avustuksista vuosina 2015–2021.

1 LIIKUNTAPAIKKARAKENTAMISEN VALTIONAVUSTUKSET

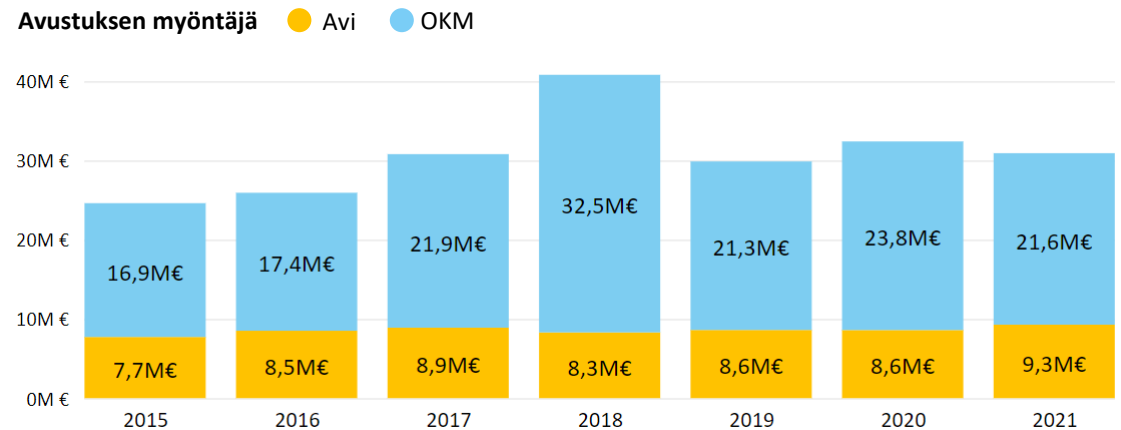
Vuosina 2015–2021 valtionavustuksia myönnettiin liikuntapaikkarakentamiseen yhteensä 215,3 miljoonaa euroa 1 134 hankkeelle.

Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustuksista suurin osa (72,2 %) jaettiin kustannusarvioltaan yli 700 000 euron liikuntapaikkahankkeille. OKM myönsi avustuksia liikuntapaikkojen rahoitussuunnitelman ja hakemusten perusteella vuosittain 23–30 tällaiselle hankkeelle. Avustusta myönnettiin hanketta kohden 200 000–8 573 003 euroa (lukuun ottamatta vuonna 2016 myönnettyä 20 000 euron jatkoavustusta). Yhteensä OKM myönsi liikuntapaikkarakentamiseen avustusta 155,4 miljoonaa euroa 192 hankkeelle.

Liikuntapaikkahankkeiden lukumäärästä suurin osa (83,1 %) oli avien päätösvaltaan kuuluvia kustannusarvioltaan alle 700 000 euron liikuntapaikkahankkeita. Avit myönsivät avustusta hakemusten perusteella vuosittain 117–150 hankkeelle. Hanketta kohden avustukset olivat 3 000–278 000 euroa. Yhteensä avit myönsivät avustusta 59,9 miljoonaa euroa 942 hankkeelle.

Liikuntapaikkarakentamisen **hankkeiden lukumäärä** yhteensä vuosina 2015–2021.

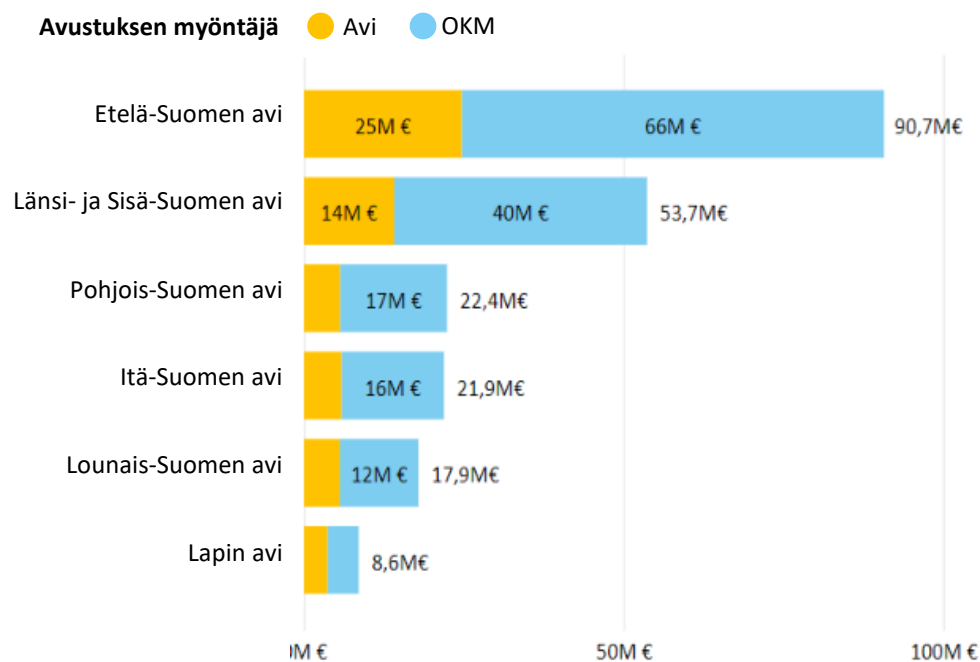
Liikuntapaikkarakentamisen **hankkeille myönnetty avustus** yhteensä (€) vuosina 2015–2021.

2 AVI-ALUEET

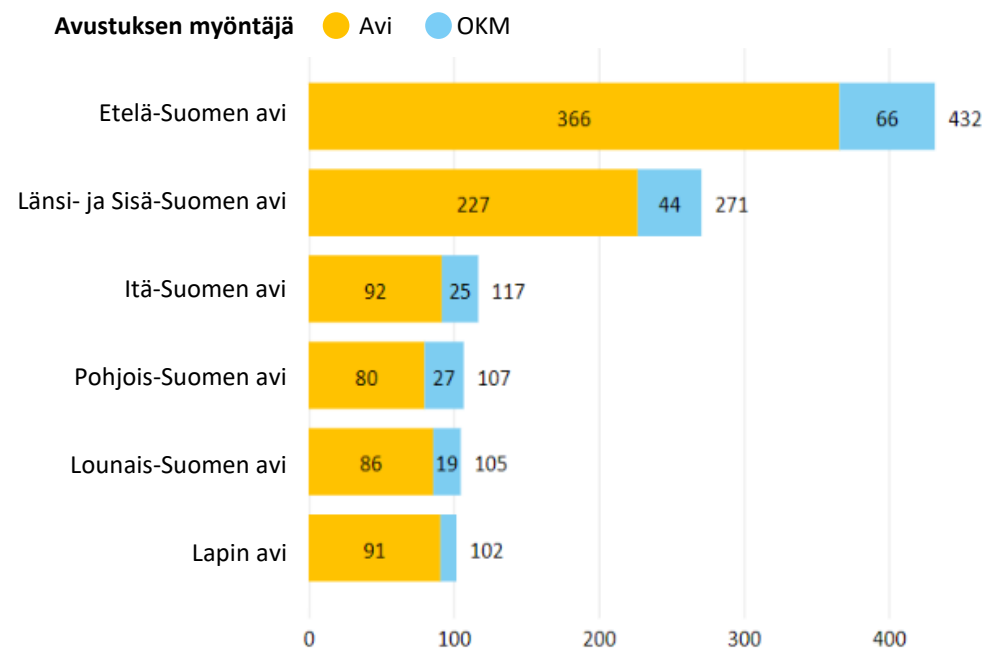
2.1 Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustukset avi-alueilla

Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusta myönnettiin sekä euro- että kappalemäärällisesti eniten Etelä-Suomen sekä Länsi- ja Sisä-Suomen avi-alueille. Näille avi-alueille myönnettiin yli kaksi kertaa enemmän avustusta kuin muille avi-alueille. Etelä-Suomessa avustusta sai vuosittain 50–68 hanketta. Myönnetty rahoitus oli noin 9,4–17,3 miljoonaa euroa per vuosi (ks. tarkat summat liitteestä 1).

Avit myönsivät avustuksia kappalemääräisesti vähiten Pohjois-Suomen avi-alueelle. OKM myönsi avustuksia kappalemääräisesti vähiten Lapin avi-alueelle. Lapin avi-alueen vuosittaiset 11–19 liikuntapaikkahanketta saivat tukea yhteensä noin 0,5–2,4 miljoonaa euroa per vuosi. Lapin avi-alueella avustukset olivat keskimäärin pienempiä euromääräisesti kuin muilla avi-alueilla.

Liikuntapaikkarakentamisen hankkeille myönnetty avustukset yhteensä (€) vuosina 2015–2021 avustuksen myöntäjän mukaan.

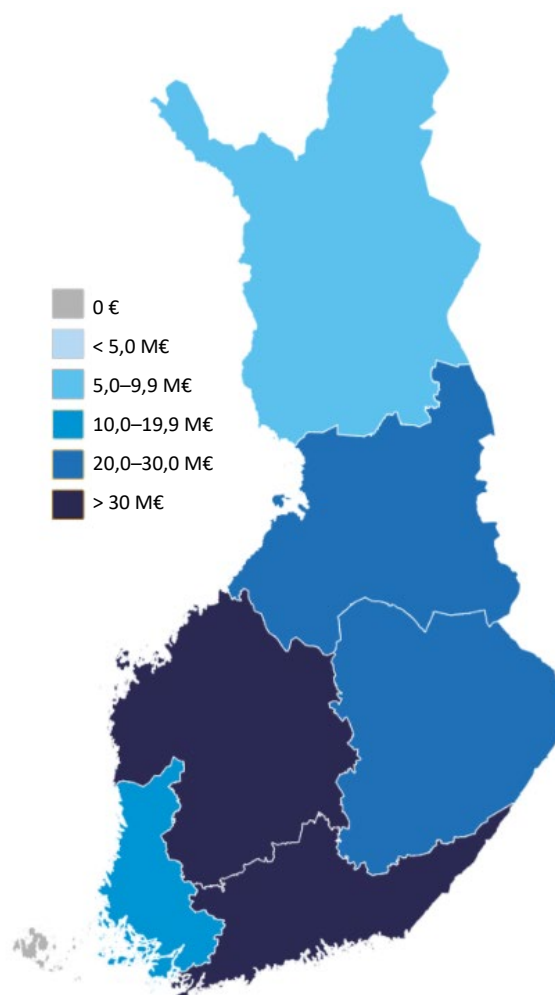
Liikuntapaikkarakentamisen hankkeille myönnetty avustukset yhteensä (lkm) vuosina 2015–2021 avustuksen myöntäjän mukaan.

2.2 Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustus yhteensä ja asukasta kohden avi-alueilla

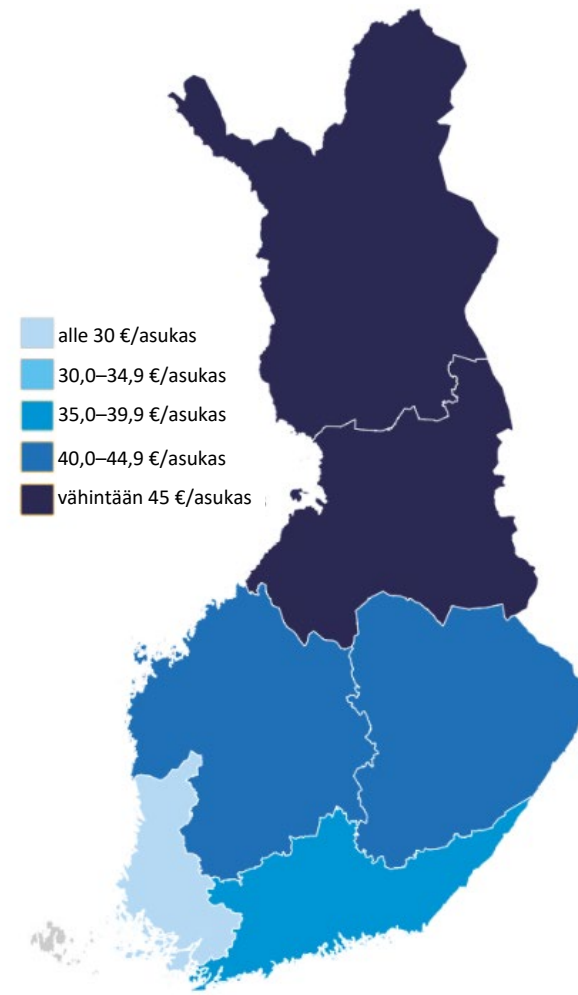
Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustuksia myönnettiin sekä euro- että kappalemääräisesti eniten väestömäärältään suurille Etelä-Suomen sekä Länsi- ja Sisä-Suomen avi-alueille. Väestömäärään suhteutettuna liikuntapaikkarakentamisen avustusta myönnettiin eniten väestömäärältään pienille Pohjois-Suomen ja Lapin avi-alueille. Vähiten avustusta asukasta kohden jaettiin Lounais-Suomen avi-alueelle.

Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustukset per asukas vuosina 2015–2021

Etelä-Suomen avi-alue	38,3 €/asukas
Lounais-Suomen avi-alue	25,7 €/asukas
Itä-Suomen avi-alue	40,2 €/asukas
Länsi- ja Sisä-Suomen avi-alue	43,6 €/asukas
Pohjois-Suomen avi-alue	46,2 €/asukas
Lapin avi-alue	48,6 €/asukas

Liikuntapaikkarakentamiseen myönnetty avustukset yhteensä (€) avi-alueittain vuosina 2015–2021.

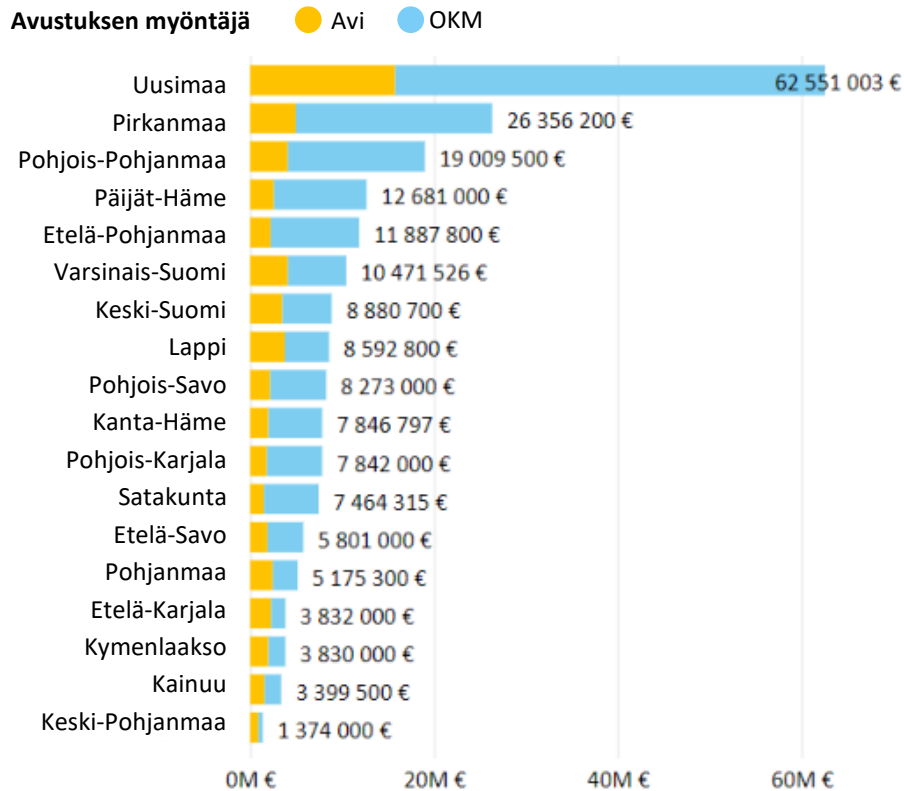
Liikuntapaikkarakentamiseen myönnetty avustukset per asukas (€/asukas) avi-alueittain vuosina 2015–2021.

3 MAAKUNNAT

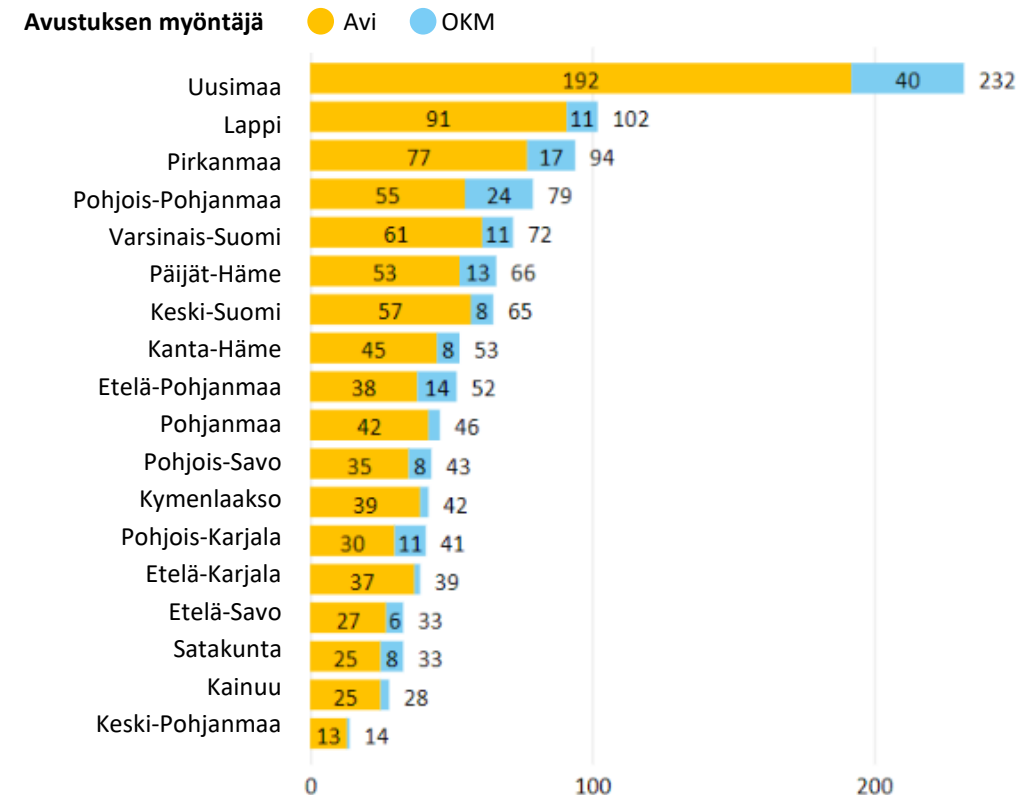
3.1 Liikuntapaikkarakentamisen avustukset maakunnissa

Liikuntapaikkarakentamisen avustuksia jaettiin euro- ja kappalemääräisesti eniten Uudenmaan maakuntaan. Uudellemaalle myönnettiin eniten avustuksia sekä pieniin että suuriin investointihankkeisiin. Pinta-alaltaan suureen Lapin maakuntaan myönnettiin toiseksi eniten avustuksia. Euromääräisesti toiseksi eniten avustuksia myönnettiin Pirkanmaalle.

Liikuntapaikkarakentamisen avustuksia maksettiin vuositasolla vähimmillään 24 000 euroa (Kainuu, 2019) ja enimmillään 14,2 miljoonaa euroa (Uusimaa, 2018) (ks. tarkat summat liitteestä 2). Vuosina 2015–2021 liikuntapaikkarakentamiseen haettiin avustusta niukimmin Keski-Pohjanmaan maakunnassa. Avustusta myönnettiin yhteensä yhdelle suurelle hankkeelle ja 13 pienelle hankkeelle koko ajanjaksolla.

Liikuntapaikkarakentamiseen myönnetty avustukset yhteensä (€) maakunnittain 2015–2021.

Liikuntapaikkarakentamiseen myönnetty avustukset yhteensä (lkkm) maakunnittain 2015–2021.

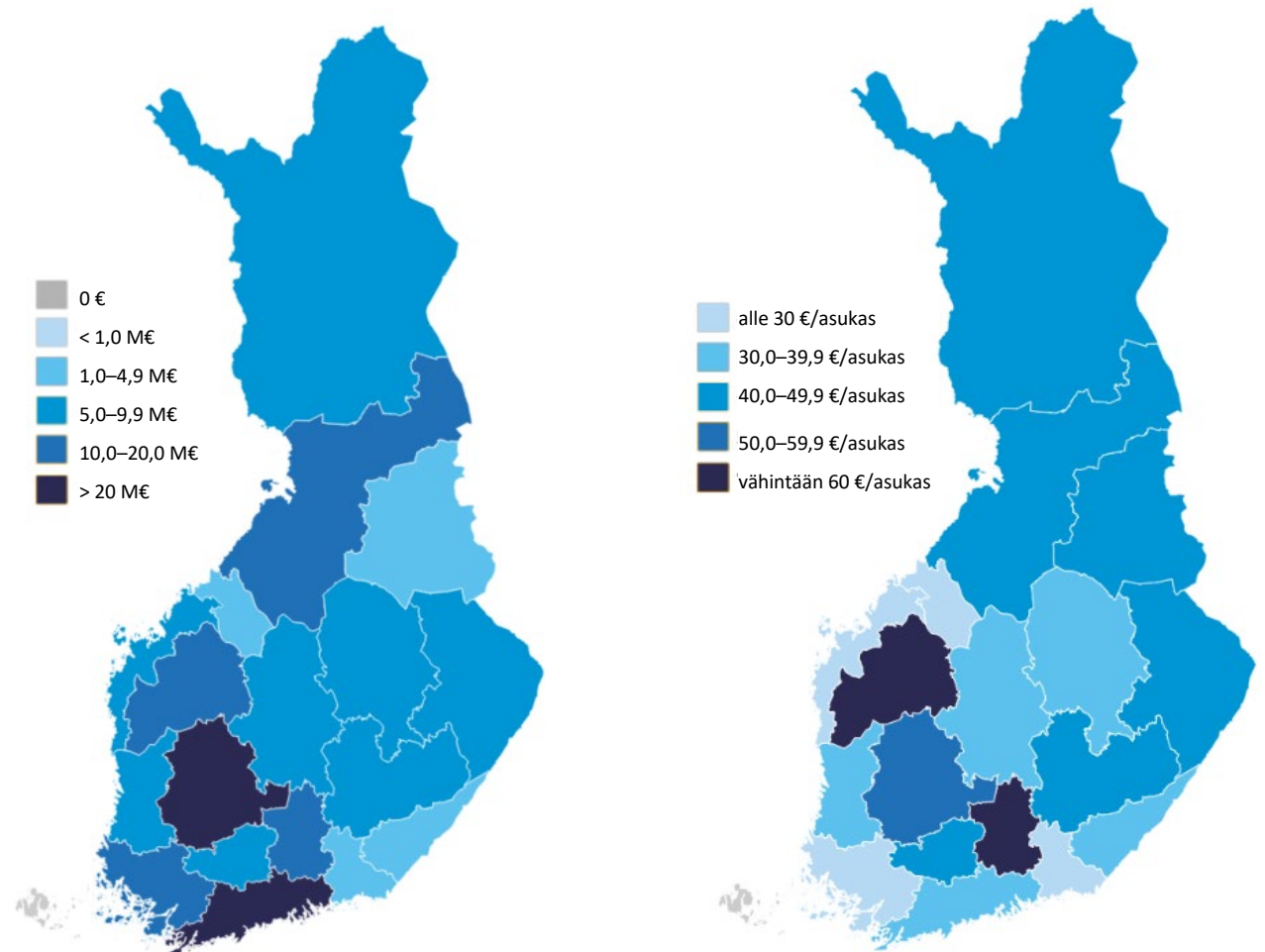
3.2 Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustus yhteensä ja asukasta kohden maakunnissa

Liikuntapaikkarakentamisen avustusta myönnettiin euromääräisesti eniten maakuntiin eteläisessä ja läntisessä Suomessa. Väestömäärältään suuret maakunnat Uusimaa, Pirkanmaa ja Pohjois-Pohjanmaa saivat avustusta eniten. Väestörikkaista alueista Varsinais-Suomeen jaettiin väestömäärään suhteutettuna vähiten avustusta.

Väestömäärään suhteutettuna suurimmat avustussummat jakautuivat Etelä-Pohjanmaalle ja Päijät-Hämeeseen. Etelä-Pohjanmaan maakuntaan jaettiin avustusta 61,9 €/asukas ja Päijät-Hämeeseen 61,6 €/asukas. Vähiten avustusta per asukas myönnettiin Keski-Pohjanmaan maakuntaan 20,2 €/asukas ja Varsinais-Suomen maakuntaan 21,8 €/asukas.

Liikuntapaikat ja väestö

Lipas-tietokannan mukaan vuonna 2021 Uudellamaalla oli yhteensä 4,7 liikuntapaikkaa tuhatta asukasta kohden ja Keski-Pohjanmaalla liikuntapaikkoja oli 9,5 tuhatta asukasta kohden⁵.

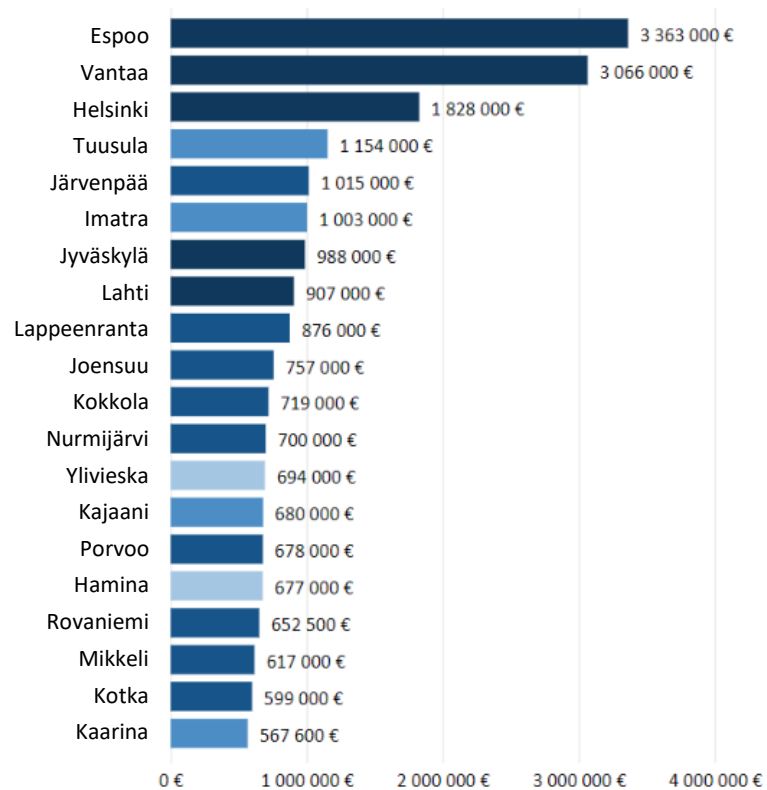
Liikuntapaikkarakentamiseen myönnetyt avustukset yhteensä maakunnittain 2015–2021.

Liikuntapaikkarakentamiseen myönnetyt avustukset per asukas maakunnittain 2015–2021.

4 KUNNAT

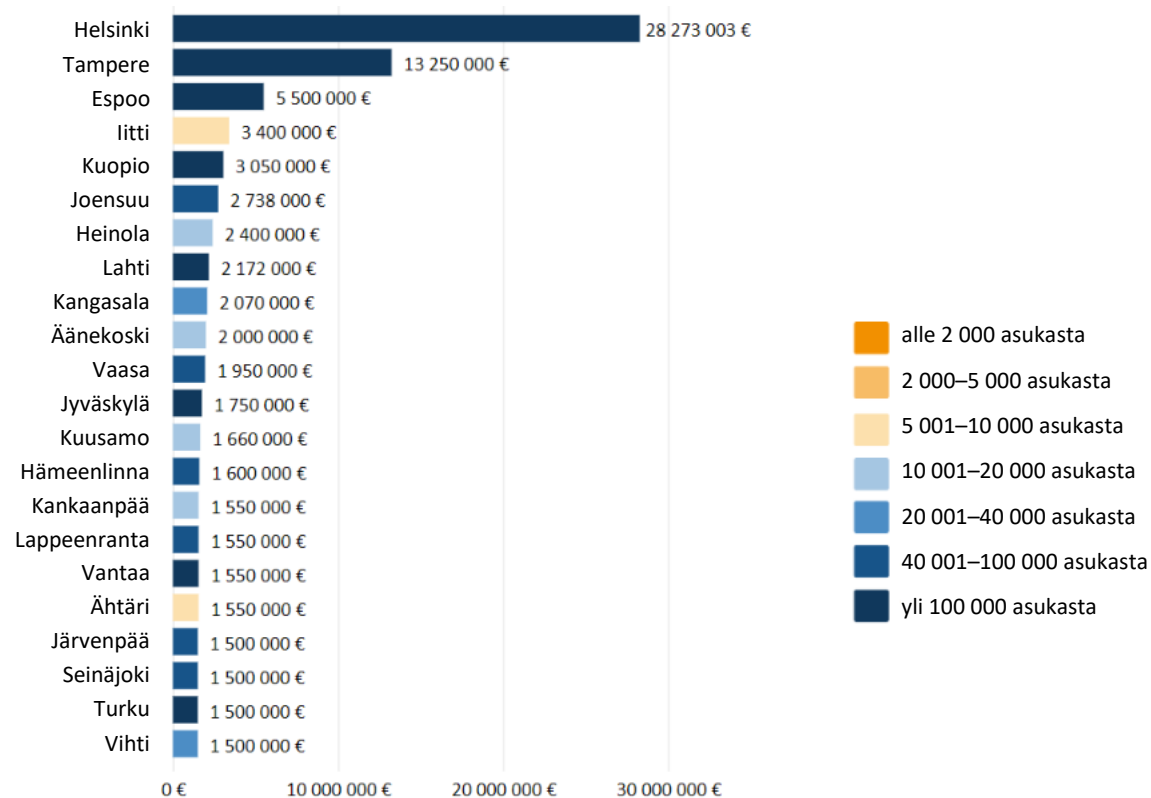
4.1 Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustus kunnissa

Liikuntapaikkarakentamisen avustuksia myönnettiin eniten väestömäärältään suuriin ja keskisuuriin kuntiin. Kahdestakymmenestä eniten avustusta saaneesta kunnasta 70 prosenttia oli yli 40 000 asukkaan kunta ja hieman yli kolmannes yli 100 000 asukkaan kunta.

Kunnat, joihin **avit** ovat myöntäneet eniten liikuntapaikkarakentamisen avustusta vuosina 2015–2021.

Suurin avin myöntämä yksittäinen avustussumma oli 278 000 euroa. Eniten avi-avustusta saaneet kunnat toteuttivat tarkastelujaksolla useita liikuntapaikkahankkeita. OKM jakoi avustuksia kustannusarvioltaan suurille liikuntapaikkahankkeille, joita toteutettiin kunnittain yksittäisiä. Näistä mainintoina Helsingin Olympiastadion (2017–2021, 19,6 M€), Tampereen monitoimiareena (2018–2019, 11 M€) ja litin KymiRing-moottoriurheilukeskus (2015–2016, 3 M€).

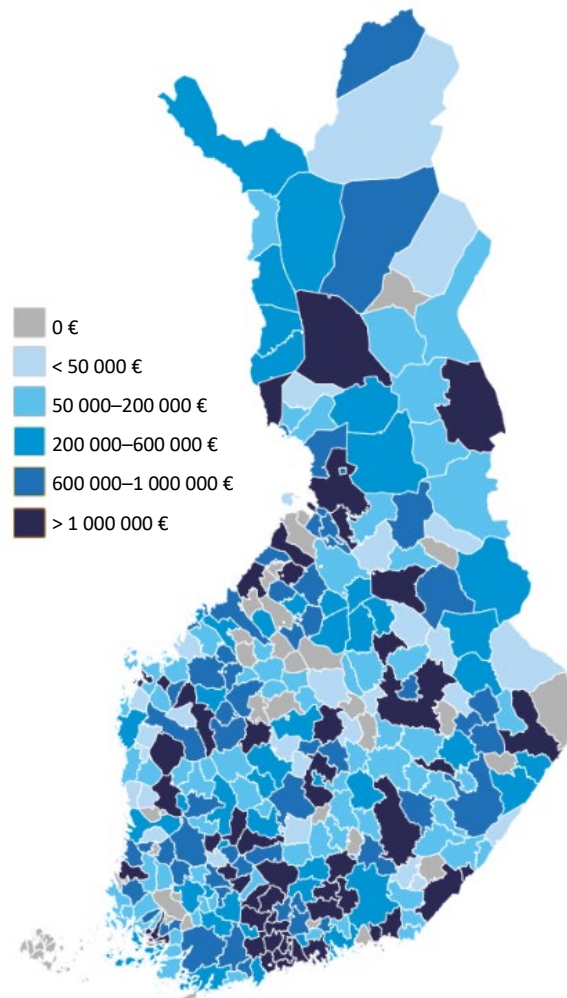

Kunnat, joihin **OKM** on myöntänyt eniten liikuntapaikkarakentamisen avustusta vuosina 2015–2021.

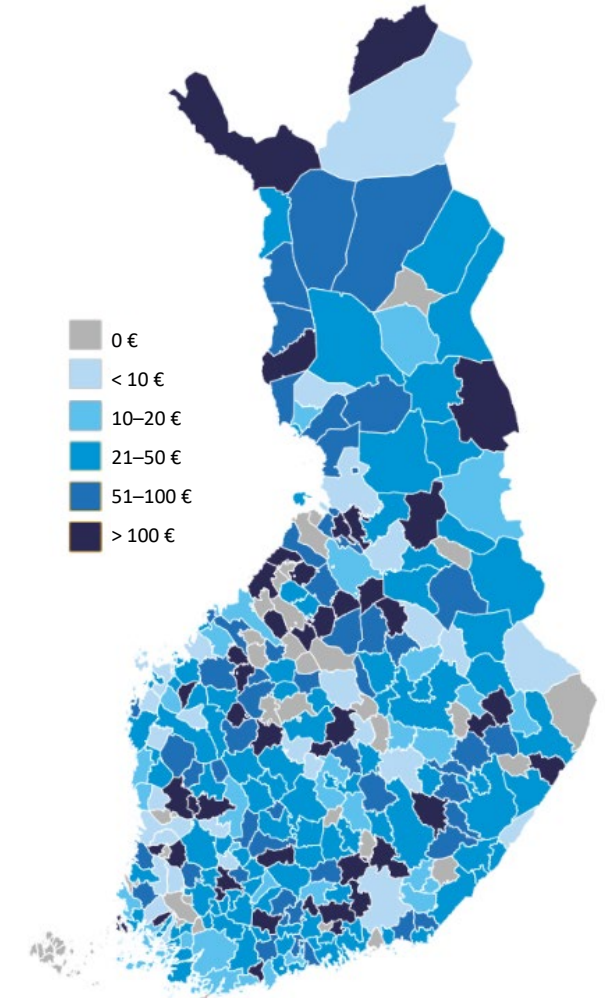
4.2 Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustus yhteensä ja asukasta kohden kunnissa

Vuoden 2021 kuntajaon mukaan 88 prosenttiin Manner-Suomen kunnista myönnettiin vuosien 2015–2021 aikana avustusta liikuntapaikkarakentamiseen. Yhteensä 52 kuntaa sai avustusta yli miljoona euroa ja 28 kuntaa alle 50 000 euroa.

Yhteensä 35 kuntaa ei hakenut tai saanut avustusta liikuntapaikkarakentamiseen vuosina 2015–2021 lainkaan. Näistä kunnista monet sijaitsevat Keski-Pohjanmaan maakunnassa ja sen ympärillä. Kunnista, joihin ei myönnetty avustusta, 80 prosenttia oli alle 5 000 asukkaan kuntia. Kaikista Suomen alle 2 000 asukkaan kunnista 27 prosenttia ei hakenut ja/tai saanut tarkastelujaksolla lainkaan liikuntapaikkarakentamisen avustusta.

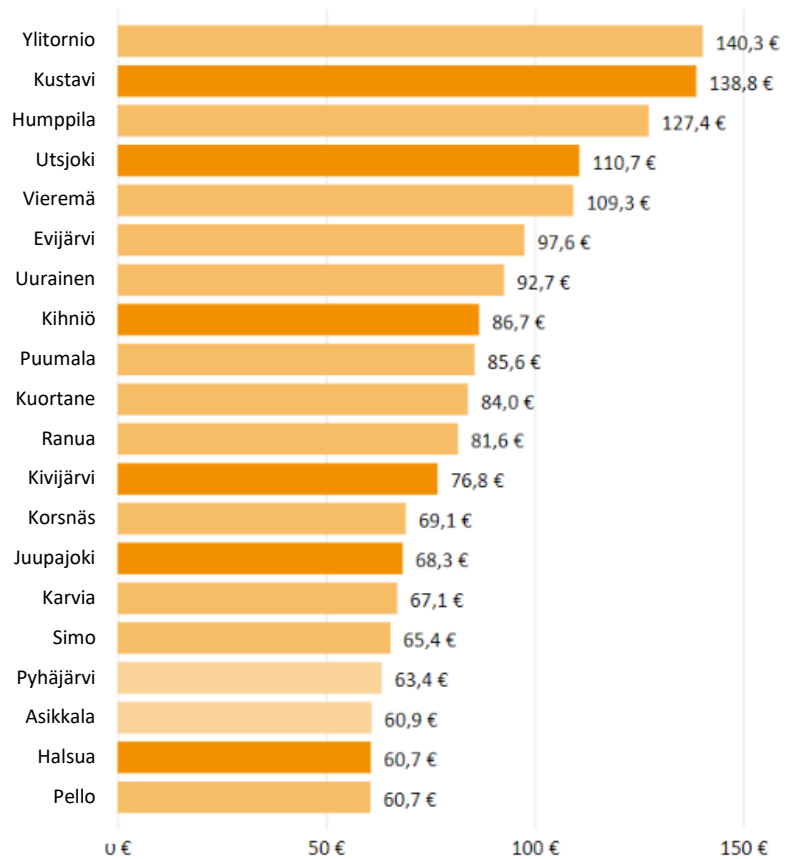

Myönnetty liikuntapaikkarakentamisen avustus yhteensä (€) kunnittain vuosina 2015–2021.

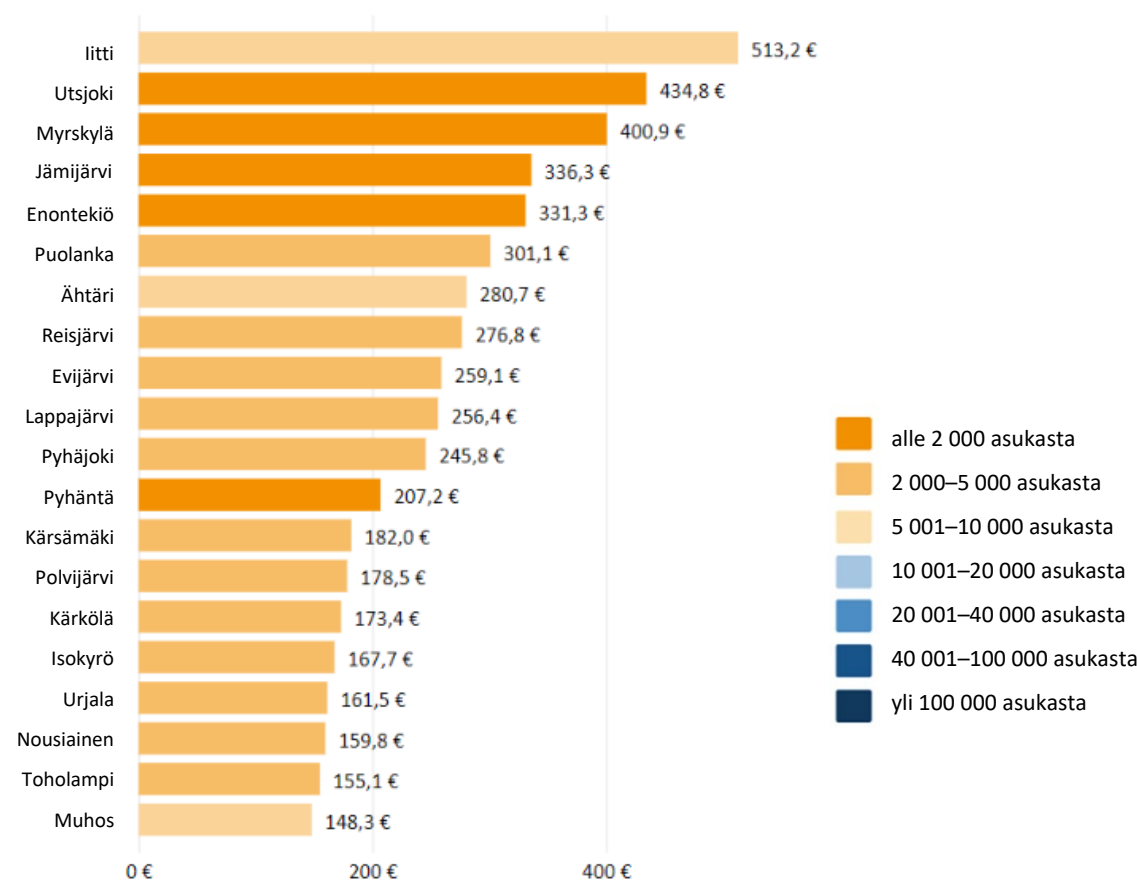

Myönnetty liikuntapaikkarakentamisen avustus kunnittain asukasta kohden (€/asukas) vuosina 2015–2021.

Väestömäärään suhteutettuna eniten avustusta liikuntapaikkojen rakentamiseen ja perusparannukseen jaettiin pieniin, enintään 10 000 asukkaan kuntiin. Kahdenkymmenen eniten avustusta per asukas saaneen kunnan keskimääräinen väestömäärä oli vuoden 2020 väestörakennetilaston mukaan 3 422 asukasta³.

Kunnat, joihin **avit** ovat myöntäneet eniten liikuntapaikkarakentamisen avustusta asukasta kohden (€/asukas) vuosina 2015–2021.

Kunnat, joihin **OKM** on myöntänyt eniten liikuntapaikkarakentamisen avustusta asukasta kohden (€/asukas) vuosina 2015–2021.

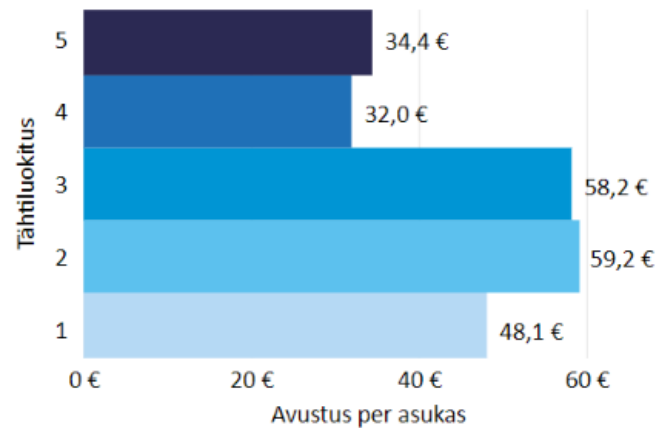
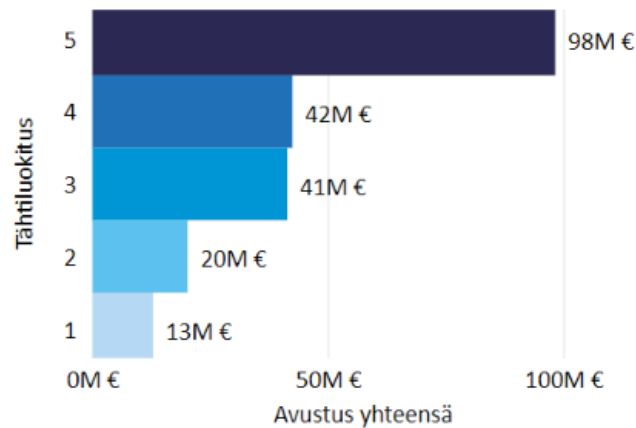
5 KUNTIEN ELINVOIMAISSUUS

Kuntien elinvoimaisuutta mitataan väestöön, työpaikkoihin, koulutukseen, palveluihin ja kuntatalouteen liittyvillä mittareilla. Kuntien elinvoimaa tuetaan esimerkiksi elinkeinoelämän investoinneilla. Suomen Kuvalehden kuntaluokituksessa kunnat on järjestetty elinvoimaisuuden mukaan viiteen luokkaan.

Liikuntapaikkarakentamiseen myönnetyn valtionavustuksen kokonaisuromäärä kasvoi kunnan elinvoimaisuusluokituksen kasvaessa. Elinvoimaisimpiin kuntiin myönnettiin selvästi eniten avustusta. Väestömäärään suhteutettu euromääräinen kokonaisavustus oli suurempi heikompien luokituksen kunnissa. Heikompien luokituksen kunnat ovat väestöltään keskimäärin pienempiä kuntia.

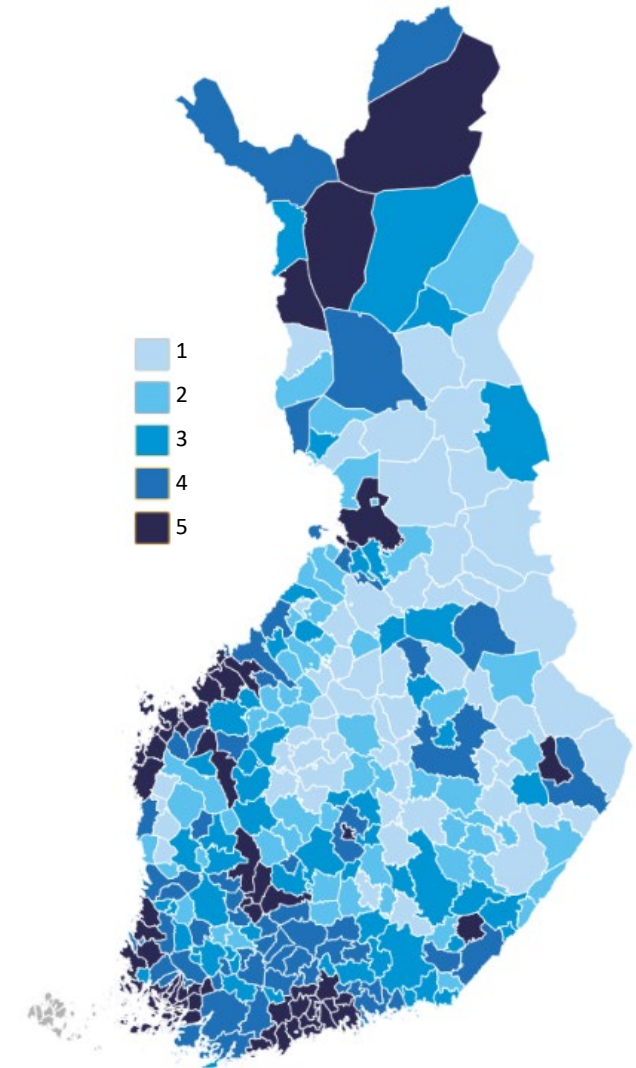
Kuntaluokitus

Suomen Kuvalehdessä vuonna 2021 julkaistussa kuntaluokituksessa kunnat järjestettiin elinvoiman, kuntatalouden ja väestörakenteen kehitystä ennakoivien 19 muuttujan mukaiseen järjestykseen⁶. Järjestyksen mukaisessa tähtiluokituksessa paras viidennes kunnista sai viisi tähteä ja huonoin yhden tähden.

Myönnetty liikuntapaikkarakentamisen avustus **yhteensä (€)** Suomen Kuvalehden kuntakoneen kuntien tähtiluokituksen (1–5) mukaan.

Myönnetty liikuntapaikkarakentamisen avustus **asukasta kohden (€/asukas)** tähtiluokissa 1–5.

Kunnat Suomen Kuvalehden kuntakoneen tähtiluokituksen mukaan (2021)⁶.

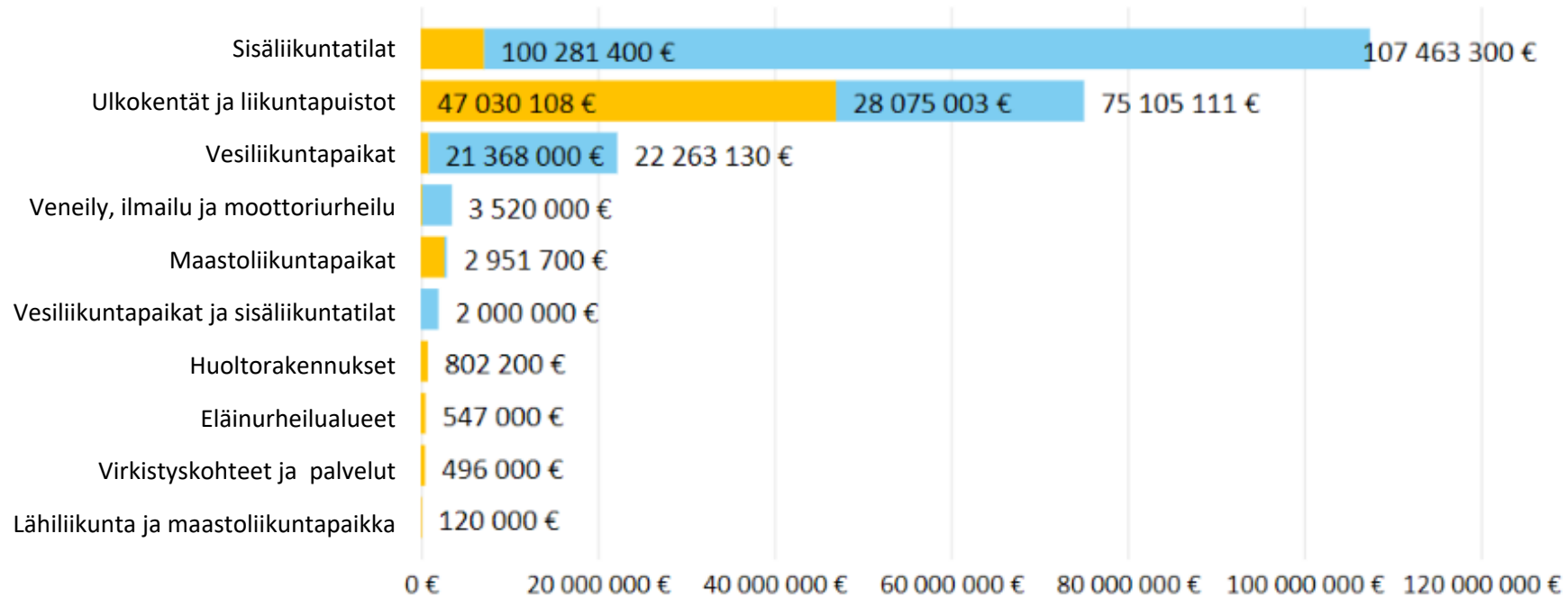
6 LIIKUNTAPAIKKATYYPIT

6.1 Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustus liikuntapaikkatyyppin yläkategorian mukaan

Liikuntapaikoista euromääräisesti eniten avustusta jaettiin sisäliikuntatilojen, kuten liikuntahallien ja -salien rakentamis- ja perusparannushankkeisiin. Suurimman osan sisäliikuntatilojen avustuksista myönsi OKM (100,3 M€).

Ulkokenttien ja liikuntapuistojen rakentamis- ja perusparannushankkeisiin euromääräisesti eniten avustusta myönsivät avit (47,0 M€). Hankkeet olivat yleisimmin lähiliikuntapaikkoja, yleisurheilukenttiä ja pallokenttiä.

Avustuksen myöntäjä ● Avi ● OKM

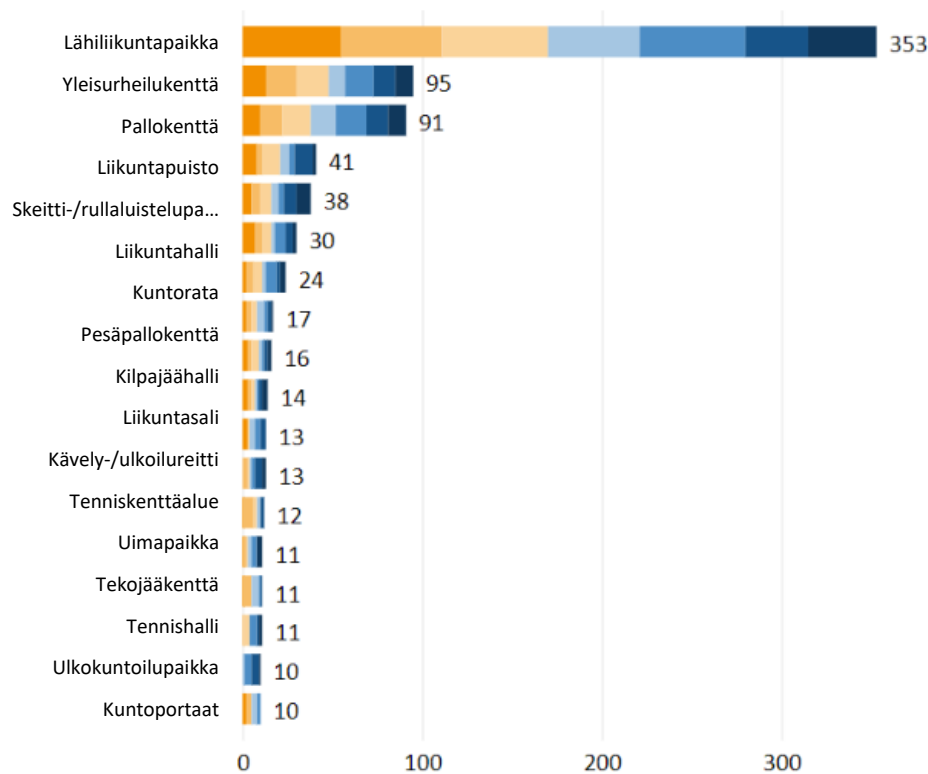

Liikuntapaikkarakentamiseen myönnetty avustukset (€) liikuntapaikkatyyppin yläkategorian ja avustuksen myöntäjän mukaan.

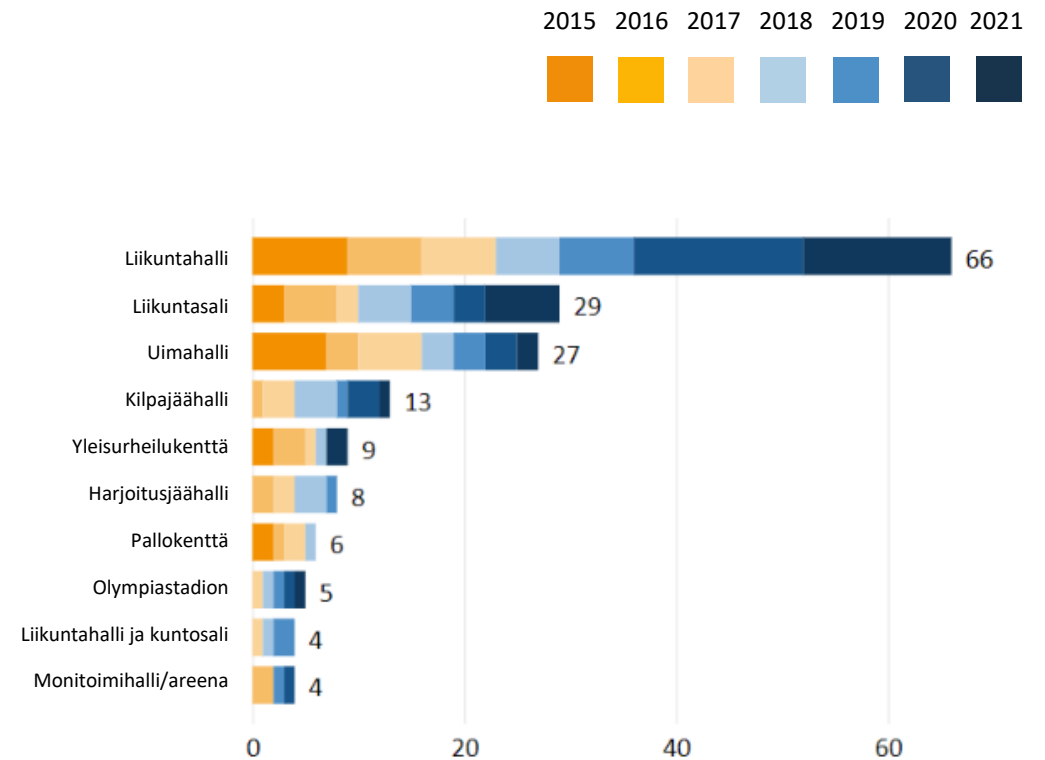
6.2 Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustus liikuntapaikkatyypin mukaan

Lähiliikuntapaikat olivat tarkastelujaksolla joka vuosi yleisin liikuntapaikkarakentamisen avustusta saanut liikuntapaikkatyyppi. Lähiliikuntapaikalla tarkoitetaan päivittäiseen liikuntaan tarkoitettua, vapaassa ja maksuttomassa käytössä olevaa liikuntapaikkaa, joka sijaitsee asuinalueella käyttäjiensä helposti saavutettavassa paikassa. Määritelmä on väljä. Lähiliikuntapaikoille saatettiin myöntää korotettua avustusta enintään 35–45 prosenttia hankkeen kustannuksista.

Tuetuissa liikuntapaikkatyypeissä ei ollut tarkastelujaksolla selviä nousevia tai laskevia trendejä. Vuosina 2020 ja 2021 lähiliikuntapaikkahankkeita oli hieman vähemmän ja skeittipaikkahankkeita hieman enemmän verrattuna edeltäviin vuosiin.

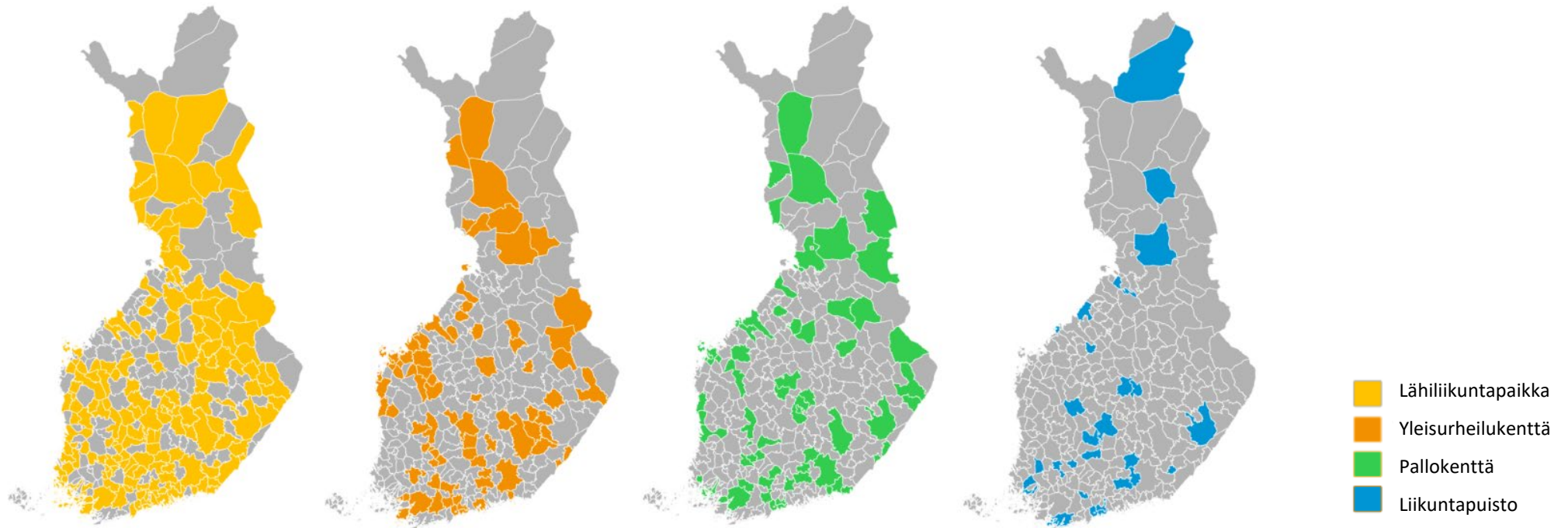
Liikuntapaikkatyyppit, joihin **avit** ovat myöntäneet lukumäärällisesti eniten avustuksia.

Liikuntapaikkatyyppien alakategoriat, joihin **OKM** on myöntänyt lukumäärällisesti eniten avustuksia.

6.3 Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusta saaneet kunnat neljän yleisimmän liikuntapaikkatyyppin mukaan

Liikuntapaikkarakentamisen valtioavustuksia myönnettiin vuosina 2015–2021 yleisimmin hankkeisiin, joissa rakennettiin tai perusparannettiin lähiliikuntapaikkoja, yleisurheilukenttiä tai pallokenttiä. Suurin osa avustuksista kuului avien toimivaltaan. Lähiliikuntapaikkahankkeita toteutettiin 170 Suomen kunnassa. Yleisurheilukenttähankkeita toteutettiin 84 kunnassa ja pallokenttähankkeita 67 kunnassa. Kaikissa maakunnissa toteutettiin tarkastelujaksolla vähintään yksi edellä mainittu liikuntapaikkarakentamisen hanke. Liikuntapuistohankkeita toteutettiin 41 kunnassa.

Kunnat, joihin on myönnetty liikuntapaikkarakentamisen avustusta lähiliikuntapaikan, yleisurheilukentän, pallokentän ja liikuntapuiston rakentamis- tai perusparannushankkeeseen vuosina 2015–2021.

YHTEENVETO

- ✓ Liikuntapaikkojen ja niihin liittyvien vapaa-aikatilojen perustamishankkeiden valtionavustukset ovat yksi euromääräisesti suurimmista yksittäisistä OKM:n ja avien jakamista avustuksista liikuntaan. Vuosien 2015–2021 aikana liikuntapaikkarakentamisen avustuksia jaettiin 215,3 miljoonaa euroa.
- ✓ Eniten avustusta saivat suurten ja elinvoimaisten kuntien liikuntapaikkahankkeet. OKM myönsi avustusta kustannuksiltaan suuriin liikuntapaikkahankkeisiin, joita rahoitettiin vuosittain vajaa 30. Avit jakoivat avustuksia kaiken kokoisten kuntien paikallisten liikuntamahdollisuuksien parantamiseen. Väestömäärään suhteutettuna avustussummat olivat suurimmat pienissä kunnissa.
- ✓ Lähiliikuntapaikka oli yleisin liikuntapaikkatyyppi, jota avustuksilla tuettiin. Avustettujen liikuntapaikkatyyppien trendi säilyi samana koko tarkastelujakson 2015–2021 ajan.

POHDINTA

- ✓ Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustuksia on myönnetty jo vuosikymmenten ajan. Tämän tutkimustiivistelmän koonti seitsemän vuoden ajalta antaa sysäyksen avustusten arviointiin ja kehittämiseen.
- ✓ Liikuntapaikkainvestoinneilla voidaan parhaimmillaan edistää väestön hyvinvointia ja fyysistä aktiivisuutta sekä tukea kuntien elinvoimaisuutta. Kuntien väestörakenne ja sen muutokset tulee ottaa huomioon liikuntapaikkojen rakentamista tai uudistamista suunniteltaessa.
- ✓ Tulevaisuudessa on tärkeää arvioida liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusten vaikutuksia ja merkitystä niin yhteiskunnallisesti kuin kunnille ja väestölle.

LÄHTEET

¹ Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM). 2021. Liikuntapaikkojen ja niihin liittyvien vapaa-aikatilojen perustamishankkeiden investointiavustukset. Hakuilmoitus. Viitattu 15.12.2021.

<https://okm.fi/-/liikuntapaikkojen-ja-niihin-liittyvien-vapaa-aikatilojen-perustamishankkeet>.

² Liikuntalaki. 2015. 13 §/1.5.2015/390.

³ Tilastokeskus 2021. Joka seitsemäs 30–34-vuotias on ulkomaalaistaustainen. Väestörakenne 2020. Vuosikatsaus. Julkaistu 28.5.2021. Viitattu 14.12.2021.

http://www.stat.fi/til/vaerak/2020/02/vaerak_2020_02_2021-05-28_tie_001_fi.html

⁴ Jyväskylän yliopisto. 2021. Lipas-tietokanta. Viitattu 14.12.2021. <https://www.lipas.fi/etusivu>.

⁵ Kunta-Virveli. 2021. Likes. Viitattu 15.12.2021.

<https://www.likes.fi/tutkimus/tiedolla-johtaminen-kuntien-hyvinvointityossa/>

⁶ Suomen Kuvalehti 2021. Kuntakone kertoo, miten kotikuntasi voi. Tähtikunnat 2021. Julkaistu 19.3.2021. Viitattu 14.12.2021.

<http://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/asutko-viiden-tahden-kaupungissa-vai-yhden-tahden-kriisipitajassa-katso-skn-kuntakoneesta-miten-kotikuntasi-voi/>.

LIITTEET

Liite 1. Avien ja OKM:n myöntämät liikuntapaikkarakentamisen valtionavustukset yhteensä vuosittain ja aluehallintovirastoalueittain.

Aluehallintovirasto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Kaikki vuodet
Etelä-Suomen avi	9 410 000 €	10 001 000 €	14 699 000 €	17 260 200 €	10 802 600 €	16 527 000 €	12 041 000 €	90 740 800 €
Itä-Suomen avi	1 410 000 €	3 210 000 €	2 760 000 €	3 846 000 €	4 150 000 €	4 550 000 €	1 990 000 €	21 916 000 €
Lapin avi	2 390 000 €	780 000 €	2 070 000 €	1 210 800 €	1 099 000 €	493 000 €	550 000 €	8 592 800 €
Lounais-Suomen avi	2 840 000 €	3 330 000 €	2 590 000 €	1 600 000 €	1 865 400 €	2 700 000 €	3 010 441 €	17 935 841 €
Länsi- ja Sisä-Suomen avi	4 650 000 €	5 040 000 €	6 320 000 €	12 793 000 €	9 850 000 €	5 561 000 €	9 460 000 €	53 674 000 €
Pohjois-Suomen avi	3 900 000 €	3 553 000 €	2 350 000 €	4 090 000 €	2 098 000 €	2 559 000 €	3 859 000 €	22 409 000 €
Koko maa	24 600 000 €	25 914 000 €	30 789 000 €	40 800 000 €	29 865 000 €	32 390 000 €	30 910 441 €	215 268 441 €

Liite 2. Avien ja OKM:n myöntämät liikuntapaikkarakentamisen valtionavustukset yhteensä vuosittain ja maakunnittain.

Maakunta	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Kaikki vuodet
Etelä-Karjala	344 000 €	270 000 €	400 000 €	980 000 €	243 000 €	1 255 000 €	340 000 €	3 832 000 €
Etelä-Pohjanmaa	122 000 €	586 000 €	2 063 000 €	2 490 000 €	1 353 000 €	1 894 000 €	3 379 800 €	11 887 800 €
Etelä-Savo	408 000 €	1 522 000 €	1 105 000 €	256 000 €	1 832 000 €	366 000 €	312 000 €	5 801 000 €
Kainuu	173 000 €	104 000 €	524 000 €	1 107 000 €	24 000 €	638 000 €	829 500 €	3 399 500 €
Kanta-Häme	1 285 000 €	433 000 €	1 748 000 €	872 197 €	1 129 600 €	828 000 €	1 551 000 €	7 846 797 €
Keski-Pohjanmaa	166 000 €	205 000 €	192 000 €	44 000 €	77 000 €	120 000 €	570 000 €	1 374 000 €
Keski-Suomi	1 333 000 €	1 843 000 €	1 357 000 €	638 000 €	2 049 000 €	312 200 €	1 348 500 €	8 880 700 €
Kymenlaakso	179 000 €	313 000 €	985 000 €	1 095 000 €	280 000 €	295 000 €	683 000 €	3 830 000 €
Lappi	2 390 000 €	780 000 €	2 070 000 €	1 210 800 €	1 099 000 €	493 000 €	550 000 €	8 592 800 €
Pirkanmaa	2 110 000 €	2 103 000 €	2 251 000 €	8 374 000 €	6 117 000 €	3 034 500 €	2 366 700 €	26 356 200 €
Pohjanmaa	919 000 €	303 000 €	457 000 €	1 247 000 €	254 000 €	200 300 €	1 795 000 €	5 175 300 €
Pohjois-Karjala	735 000 €	1 500 000 €	435 000 €	1 750 000 €	80 000 €	2 819 000 €	523 000 €	7 842 000 €
Pohjois-Pohjanmaa	3 727 000 €	3 449 000 €	1 826 000 €	2 983 000 €	2 074 000 €	1 921 000 €	3 029 500 €	19 009 500 €
Pohjois-Savo	267 000 €	188 000 €	1 220 000 €	1 840 000 €	2 238 000 €	1 365 000 €	1 155 000 €	8 273 000 €
Päijät-Häme	2 722 000 €	2 607 000 €	2 232 000 €	150 000 €	1 345 000 €	2 367 000 €	1 258 000 €	12 681 000 €
Satakunta	1 521 000 €	209 000 €	1 661 000 €	995 000 €	210 000 €	1 315 800 €	1 552 515 €	7 464 315 €
Uusimaa	4 880 000 €	6 378 000 €	9 334 000 €	14 163 003 €	7 805 000 €	11 782 000 €	8 209 000 €	62 551 003 €
Varsinais-Suomi	1 319 000 €	3 121 000 €	929 000 €	605 000 €	1 655 400 €	1 384 200 €	1 457 926 €	10 471 526 €